

jim daný byl tento: Štít polovičný, v pravé polovici modré na větvi vzhůru vyzdvížené tři žaludy, totiž dva při vrchu proti sobě a třetí něco nížeji, pod ním též lístek dubový nejspůzeji k pravé straně obrácený a to vše zlaté barvy, v levé polovici sedm pruhův na pokos od pravé k levé (totiž nahoru k levému kraji), z nichž čtyři jsou modré a ostatní zlaté, přikryvadla modrá zlatá, na helmici koruna zlatá, z níž vynikají tři pštrosová pera při vrchu prohnutá, dvě modrá a prostřední zlaté. Také povoleno, aby se psali z Neudorfu. (Arch. min. vnitra, Reg. král.) Pravé pole kresliváno a malováno potom tak, že tři žaludy a dubový list nebyly na větvi nýbrž vynikaly z levého pole. (Meraviglia na tab. 16. Jak. sb. Králova Heraldika str. 268.)

Bulfové a Stokingrové z Ankerštroku obdrželi erb a heslo od Viléma Slavaty jako palatina a potvrzen jim l. 1633 majestátem. Erb jejich byly růže, kotva a vinný keř. (Fr. Teplý v ČČH. XXX, 480 a 487.)

Bulvan z Bulvanu totiž Štěpán Adam (1598 hejtman na Hluboké a pak služebník Rožemberský) měl na štítě raka vzhůru obráceného, kolčí helm bez koruny a nad ním ruku s ramenem, držící v hrsti šavli (nikoliv meč). Tak se spatřuje na jeho náhrobku († 1609) v Jindřichově Hradci. (Soupis na str. 189) kromě toho na jeho pečeti r. 1605 v arch. Třebonském. Tak i pečetil jeho potomek (1632) Mates Studenský z B. (Arch. DZ. IV, 6.)

z Bunsonu měli štít polovičný, v pravém červeném (Král 268 modrém) poli jelení roh bílý o 4 parozích, levé pole rozdělené v žluté, černé a žluté pole, přikryvadla černá žlutá a červená bílá, dvě křídla složená a pošikem rozdělená, vrchní žluté a černé, spodní bílé a červené. (Kolář z erbovníku Salmovského, rkps. XXIII K 4 bibl. Praž., u Krále odchylka) Bunsonové vyskytují se v l. 1550—1615.

z Burgsdorfu Kryštof Oldřich (1601) měl štít, na němž byl u prostřed pruh zbora dolů jdoucí a jiný šel po levém kraji, snad i třetí po pravém kraji) přes ně na příč a prostředkem štítu pruh jiné barvy, klénotem byla tři pštrosová péra. (Kolář z Arch. DZ. XVI, 8.)

Buquoy, stará Arteská rodina od r. 1620 v Čechách osedlá. Erb červený štít, na něm pošikem od pravé vrchní k levé spodní tři modré pruhy posázené popelícemi, a na středním nahoře bílý křížek, otevř. helm pod korunou s přikryvadly červenými modrými, klénot na červené a bílé žerdi se zl. hrotem korouhev čtverhraná s bílým lemováním týchž barev jako štít. Štít drží dva nohové. (Obraz v N. Sl. IV, 944, Meraviglia tab. 59, Král v Hradech IV. na tab.)

Bureš z Greifenbachu příjmení rodiny, která se s tímto jménem vyskytuje u nás v 17. století, aniž jest známo, odkud heslo to a erb l. 1749 potvrzený vzala. Erb její byl takový:

Štít křížem na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole žluté a na trávníku zeleném divoký muž drže pravíci strom živý ze země vytržený, 2. 3. modré a v něm pošikem od prдавé dolů bílá vooteč, v níž plave kachna.

ot. helm s korunou a příkr. modrými bílými a z koruny vyniká necelý gryf zlaté barvy ve skokui. (Meraviglia na str. 219 a tab. 94.)

Jan *Burjan z Karlova* (1616) měl na své pečeti štít a na něm jako nějakou podkovu, jejíž konce křížem přeložené se podobaly hadím hlavám tedy nějakou kličku. (Arch. min. vnitra. List č. 2934.) O rodině této, jež se nesmí msásti s Kapouny (viz to), není mi nic známo.

Burman z Kyršteina v. Kyrštejn.

Erb vraha *Buttlera* vyobrazen jest v dílech Meraviglia tab. 59, Kádich-Blažek tab. 11.

Bydžovský z Aventinu. Majestátem daným l. 1561, 13. prosince připuštění k erbů bratří Rožďalovských (viz Melantrých) Matěj *Bydžovský*, Jan *Dynda* a Václav *Truhlička*, aby se psali z Aventinu. Z erbů Rožďalovských dán jim muž s hořící svící rytířskou. Týž erb měli i *Pětikostelové z Aventinu*, jak svědčí pečeť Janova (1612) v arch. DZ. Viz Melantrých.

Bydžovský z Florentinu. Majestátem d. 1575, 7. července dovoleno Markovi *Bydžovskému* (vlastně po otci Moravcovi), Janovi *Matovnskému* měšťanu St. m. Pr. a Matěji *Netolickému*, aby se psali z Florentinu a dán jim tento erb:

Štít na příč polovičný, zpodní pole červené, vlastně hradba s 3 stínkami, na kteréž hradbě je bílá heral. lilie, vrchní pole modré a na něm polovičná orlice žlutá, vyskakující z dotčené hradby, ot. helm s příkr. žlutými modrými a bílými červenými a vavřínovým věncem, nad tím dvě křídla rozložitá barvami na příč rozdělená, pravé zlaté a modré, levé bílé a červené a mezi nimi bílá lilie. (Šlechtický arch. ve Vídni, Meraviglia na str. 219 a tab. 94, Král na str. 282.)

Bydžovský z Humburka. Majestátem d. 1577, 11. března dovoleno Jiříkovi *Bydžovskému*, aby se psal z Humburka a dán mu tento erb: Štít žlutý, však od prostředku vrchu táhnou se z obou stran koutkové do čtvrt štítu dolů modré barvy, v nichž je po jedné hvězdě žluté o osmi špicích a pod tím ve štítu jelen s rohama z každé strany o 6 parozích své přirozené barvy, maje se vzhůru ke skoku, k pravé straně obrácený, kolčí helm s točenicí a přikryvadly žluté a modré barvy, nad tím dva jelení rohy, z obou stran po šesti parozích, přirozené barvy, totiž u vrchu po třech pospolu a pod těmi jeden po druhém po třech a mezi nimi zlatá hvězda o osmi špicích. (Reg. králi)

Bydžovský z Karlova v. Kapoun.

z Bynu (v. Bünau), rodina ze Sas pocházející, která se osadila l. 1527 v Čechách a tu držela Děčín, Blansko a jiné statky. Erb jejich byl štít křížem na čtvero rozdělený; v 1. a 4. poli červeném lví hlava zlaté barvy držíc v ústech zlatou lilii, 2. a 3. pole zhora dolů polovičné a červenou a bílou barvou rozdělené (také obráceně 2. a 3. a 1. a 4.), nad otevřenou helmicí vévodský klobouk červený s bílým lemováním, z něhož vynikají dvě paví kyty na hůlkách vsazené, přikryvadla červená bílá. Později

přidána druhá helmice s korunou, z níž vynikají dvě křídla rozložitá, levé bílé, pravé červené. (Vyobrazení v Slov. Naučném IV, 1004, Meraviglia na tab. 94.)

Bystřický z Bochova. V Říšských reg. krále Zikmundových je poznamenáno, že (1433, 31. května) vydán majestát na erb a heslo Václavovi z Bochova, písaři v též kanceláři. Potomstvo jeho vymřelo ke sklonku 16. století poslední paní, jejíž synové byli Jiří, Jan a Tobiáš *Bystřičtí*. K jejich prosbě převedl císař Rudolf na ně erb a heslo matere a vydán jim 1599, 26. dubna majestát z Říšské kanceláře. Erb podle starodávného způsobu jednoduchý převeden na ně a jen polepšen helmem takto: Štít pošikem od pravé strany dolů dělený na 6 pruhův; 1. (od zpodu) 3. a 5. modré, 2. 4. 6. bílé barvy. V třetím modrém pruhu 3 bílé růže. Otevř. helm pod korunou s příkr. modrými bílými. Nad tím dvě křídla rozložitá barvami tak rozdělená jako štít, i s těmi 3 růžemi. (Arch. šlechtický ve Vídni, Král na str. 307 odchylně.)

Z České kanceláře vydán (1642, 14. února) erbovní list Pavlovi Václavovi a Řehoři z Bochova, bratřím a Pavlovi nad to dán (1651, 9. listopadu) rytířský stav starožitných rodův. Erb jejich srovnává se s předešlým kromě toho, co přilepšeno. Na pečeti Pavlově (1651, 27. února) v arch. mus. rod. z Korkyně) viděti štít polovičný, v horní polovici je orel korunovaný, máje štítek na prsou, v dolní polovici jsou tři pruhy pošikem a na prostředním tři růže, otevř. helm s přikryvadly a orlí křídla rozložitá. Tu ovšem nesnadno říci, jsou-li potomci předešlých anebo noví erbovníci.

Bystřický z Bystřice. Maximilian císař dal (1569, 8. ledna) Jeronymovi *Vyskočilovi* jinak *Bystřickému* erbovní list, aby se psal z Bystřice a dal mu tento erb:

Štít modrý a na něm pruh kolmý červené barvy. V pravém poli srnčí hlava s rohy o 3 parůžcích, v levém zelený trávník a na něm leží veslo, kolčí helm s točenicí a příkr. zlatými modrými, nad tím srnčí hlava. (Reg. královská.)

Cába z Chyš a z Špicberka v. Okáč.

Cabicár z Libšteina. Vyobr. viz u Krále 286 a v Hradech VIII. na tab.

Canal (čti Kanal) příjmení hrabského rodu, jenž se ještě v Praze pamaťuje, jenž pocházel z Vlach.

Erb jejich byl stříbrný štít a na něm modrá krokvice. Nad štítem je markrabská koruna (Meraviglia str. 111. a tab. 60. Blažek Schl tab. 6.)

Cavriani příjmení italské rodiny, která pocházela z Mantovy. Majestátem d. r. 1561, 26. července polepšen erb Hanibalovi C., jenž byl vyslancem knížete Mantovského při dvoře císařském. Erb dosavadní byl tento:

Štít na příč a pět pruhů dělený tři černé a dva bílé, 2 turn. helmy s korunami a přikryvadly černými a bílými na pravém černý roh s bílými kruhy a černo-bílým motouzem, jako nosívají veřejní běhouni, na levém

bílý jednorozec k pravé obrácený. Polepšení bylo takové, že byl štít křížem na čtvero rozdělen, v 1. a 4. poli starý erb, v 2. a 3. bílém černý orel s cís. korunou a přidán třetí helm prostřední s korunou a orlem. (Reg. císařská ve Vídni.) Císař Ferdinand II. povýšil (1636, 1. prosince) Bedřicha, sv. p. C. z Dolního Valtrsdorfu na hrabě C. z Kavriarsburka a zaměnil jeho erb takto:

Štít na čtvero rozdělený, v 1. a 4. poli bílém černý orel, v 2. a 3. černém půl bílého jednorozce, uprostřed štítek bílý a v něm 3 černé pruhy pokosem, dva turn. helmy s korunami a přikryvaldy černými bílými, na pravém orel černý, na levém půl bílého jednorozce. (Arch. šlechtický, z Říšské kanceláře, Meraviglia na tab. 60. Kadich-Blažek tab. 12.)

Cecingárové z Birnic jsou šlechta vzniklá mimo Čechy v Uhrách, jejichž erb prý král Zikmund korunou polepšil. Král Ferdinand uvažuje že Cecingárové předešlým králům podle udání svého platně sloužili, potvrdil jim (1542, 3. května) erb jich totiž na modrém štítě bílého kohouta s červeným hřebenem, nosem a nohami zlaté barvy, an drží v ústech zlatý prsten s drahým kamenem a obrácen jest k pravé straně, přikryvadla zlatá modrá a bílá modrá, na helmě korunu a dvě křídla složená, přední modré, zadní bílé a polepšil turnýřským helmem. (Vidimus v zem. arch. L. Kopáček Cecingárové z Birnic, v Příbrami 1906.) Rytířský stav rodiny uznán dekretem d. 1813, 27. listopadu. (Šlecht. arch. ve Vídni.)

Cedvic z Cedvic (něm. Zedtwitz) příjmení hrabské rodiny z Říše pocházející, jež držela manství koruny České. Když Ludvík z C. a na Aši obdržel (1795, 9. října) hrabský stav v kr. Č., potvrzen mu tento erb:

Štít na příč trojdílný, uvrchu stříbrný, uprostřed červený, u zpodu černý, ot. helm s korunou a příkr. stříbrnými, červenými a černými, nad tím mezi dvěma rohy bůvolovými vysoký, špičatý klobouk s knoflíkem na svém horním konci; rohy a klobouk jsou barvami tak dělené jako štít, totiž (zhora) stříbrné, červené a černé (Reg. královská. Meraviglia tab. 79. Král v Hradech XIII. tab.)

Cedlicové z Cedlic měli na červeném štítě znamení, které Král vykládá na přastku, totiž trojhran z linií utvořený, ostřím dolů obrácený, v jehož rozích byly trojlístky a k tomu přes pravé a levé rameno krátké linie, avšak uvnitř trojhranu nespojené, přikryvadla bílá červená a červená bílá a za klénot dvě křídla rozložitá, pravé bílé, levé červené. (Jak. sb. Králová Heraldika na str. 366. Hradý XIII. tab. Podobně i na pečeti Václavové r. 1605.)

Cejp z Peclinovce v. Kozel.

Celer z Rozentálu. Majestátem německým d. 1596 24. července obdařeni bratři Zellerové, Kašpar, písař u apelací, Melchior a Hanuš erbem a aby se psali v. Rosenthal. Následujícím majestátem (1600, 10. června jim erb polepšen. (Koncepty v šlecht. arch.) Později přijati Celerové za obyvatele a drželi statky pozemské. Erb jich byl štít na příč polovičný, vrchní pole žluté a v něm černá okřídlená orlice jen po kýty vynikající,

majíc na křídlech růži, ve zpodním poli dva pruhy pošikem, v nichž každém jest růže; barvy se tu rozličně popisují, Jakubička a Král znamenají pole bílé, pruhy modré a růže žluté, Kolář našel kdesi ve Vídni malbu, kde bylo pole černé, na něm zlatý pruh a v něm červená růže; příkrývadla viděl černá zlatá. Tak i Kadich-Blažek na tab. 180, ale mají i obraz, na němž jsou pruhy červené a bílé, a v oněch po zl. růžích. Na helmici byla koruna a z ní vynikala polovičná orlice rozkřídlená majíc na každém křídle po zlaté růži. Viz i Králův obraz v Hradech XII. na tab.

Celestyn z Freifeldu v. Kotva.

Cender z Ostrova v. Šícha.

Cendlové (druhdy i *Candl*) z *Beruně* (i Berouna) rodina moravská. Je nám známa toliko pečeť Šebestiána C. z r. 1554. Štít jest na příč polovičný, v horní polovici je půl medvěda, dolní není dosti zřetelná; znamení podobá se třem pérům pštrosím spojeným na způsob písmeny Y. (Arch. Třeboňský.)

Cerhovský z Růžetína. Císař Rudolf povolil (1597, 11. listopadu Pavlovi *Cerhovskému*, aby se psal z Růžetína a dal mu tento erb: Štít modrý, v němž pošikem od levé strany vzhůru k pravé straně dva pruhy žluté barvy a na každém pruhu uprostřed růže červená se spatřuje, kolčí helm s příkrývadly modrými a žlutými, koruna, z níž vynikají dvě křídla orličí, jedno na druhém, zpodní žluté a vrchní na něm modré, na kterém křídle pruk pošikem od levé strany též žluté barvy a na témž pruhu růže červené barvy se spatřuje. (Reg. král. Zcela odchylně popisuje Král na str. 279.)

Cetl z Lilienberka. Petr Zettel, regent na statku Nejdeckém v Čechách, obdržel erbovní list (1654, 28. března), aby se psal z Lilienberka s tímto erbem:

Polovičný štít v levo červený se zl. lemováním, v pravo modrý. V levém medvěď s červ. jazykem vypl. v pravo hledící. U pravého pole po straně černé lemování a v témž poli žlutá lilie s 6 listy, třemi nahoře, třemi dole a žlutým poutkem zavinutá. Otevř. helm s příkr. červenými bílými a modrými bílými, nad tím troje horka se žlutou lilí a dvě orličí křídla rozložitá, barvami na příč dělená, pravé (shora) modré a bílé, levé červené a bílé, na pravém křídle F na levém III. (Reg. královská, Král na str. 316.)

Cetlic ze Seitendorfu, rodina cizí, jež seděla v 17. st. na Ličně. Na pečeti Volfa Bedřicha (1644, Arch. DZ. VII. 1.) spatřuje se erb, trojhran ze 3 lilí složený, nad helmem dvě křídla vnitřkem k sobě obrácená.

Cetrycové z Kynšperka rodu slezského. Erb jich byla buvolí hlava v průčelí s vyplazitým jazykem, avšak nikoliv celým, nad helmici dva nože obyčejné vedle sebe stojící a zády k sobě obrácené. Tak l. 1539 na početi Oldřichově (v arch. min. vnitra v Praze), též na náhrobku Haugvicovském u sv. Jakuba v Brně. Král (na str. 269) popisuje štít polovičný stříb. a červený a buvolí hlavu střídavých barev na str. 334 zase štít zlatý, hlavu černou a touž jako klénot a na str. 27 lerb *Cetrycvo z Karyše* jako štít polovičný černý a bílý, hlavu střídavých barev a klénot černý a bílý roh.

U Kynšperských bezpochyby platí červená a bílá. Když byl dán (1725, 3. srpna) panský stav Abrahamovi C., popisuje se štít jako křížem dělený, bílý a červený a v každém poli buvolová hlava, bílá v červeném, červená v bílém. (Reg. král.). Srovnej obrazy v Kadichově díle na tab. 15 a v Blažkově na tab. 7.

Ceznár (Zessner) ze Špicenberka. Majestátem d. 1593, 14. ledna obdařen Matěj Ceznar, aby se psal ze Špicenberka a vysazen mu tento erb:

Štít polovičný, pravo bílý, v levo červený, a přes oboje modrá skála, kolčí helm s točenicí a příkr. bílými červenými a modrými bílými, nad tím dvě křídla rozložitá, barvami na příč rozdělená, pravé bílé červené, levé modré bílé a mezi nimi smrček (Reg. král.)

Když l. 1708, 24. září potvrzen starý Říšský stav rytířský Jiří Oldřichovi Zessnerovi ze Spitzemberka, potvrzen i jeho erb trochu změněný, totiž: Štít polovičný pravo bílý, v levo červený, ale mezi nimi modrý klín vycházející od zelené trojí horky u zpodu po celé šíři a konče ostrím u vrchu; ot. helm pod korunou s příkr. bílými červenými a modrými bílými, dvě křídla rozložitá, pravé červené bílé (má býti obráceně), levé modré bílé a mezi nimi smrček. Když konečně povýšen Jan Josef Z. ze Š. do panského stavu (1768, 8. ledna), potvrzen byl erb, jak se l. 1708 popisuje (pravé křídlo nahoře bílé, dole červené) a na štít položená panská koruna. (Reg. král. Meraviglia str. 99. tab. 56, Král str. 312.)

Cibulka z Litultovic, příjmení starožitné rodiny, která se prý z Polska přistěhovala do Slezska. Erb jejich byl štít červený a na něm stříbrný kůň ve skoku (k levé máje černý pás kolem těla); helmice s příkr. červ. a stříbrnými a z koruny vyniká polovice téhož koně. (Blažek str. 13). L. 1617, 16. Novb. legitimovány nemanželské děti Václava C. z L., ale erb jejich není popsán. (Reg. král.)

Král (na str. 382) dává *Cikánům z Libína* erb Pacovských. Odjinud není známo.

Cikán z Rotenšteina. Bratři Valentin, Jiří, Řehoř, Tomáš a Matouš Czykanové vyzdvižení (1589, 29. září) do stavu vladyckého. Erb jejich byl štít červený a na něm pruh pošikem od pravého koutu horního dolů k levé straně bílé barvy a na témž pruhu tři zlaté hvězdy o 6 špicích, jedna podle druhé, nad štítem helm s přikryvadly červenými bílými, a nad tím křídlo o sobě týchž barev, jako je štít. (Jakub. sbírka, Král na str. 303.)

Cipryan z Liboše. Janovi Cipryanovi, písaři při purkrabství Pražském, též Melicharovi *Hofmanovi* a Tobiáši *Míškově* dovoleno (1612, 28. září), aby se psali z Liboše. Ti všichni měli na štítě půl jelena, jak viděti z pečeti r. 1614 v arch. Třebonském.

Ciryl z Kyršteina v. Hlava.

Hrabata *Collalto* přišedše z ciziny usadili se na Moravě. Erb jich byl tento:

Štít křížem na čtvero rozdělený 1. a 4. pole černé, ostatní bílá (prvotní štít). Nad štítem 3 helmice s přikryvadly černými a bílými. Na pravé na

červeném klobouku knížecím dvě ramena černě oděná, nahoře se dotýkající a mezi nimi červená orlice, na prostřední polovičná panna nahá s tváří korunovanou, držíc pravíci hrad o třech věžích a levicí bílou helmici opeřenou, na levém rameno držíc hada o něj ovinutého, an poliká neb vyplivuje nahé dítě (prvotní klénot — Kadich-Blažek tab. 13. a 14.)

Conway z Wasserportu viz Hrady IX tab.

Cortesi de Peregrino, příjmení bohatých Vlachů v Praze. Erb jich byl na oblouku (duze) poutník s holí. Týž i klénotem. Tak Král na str. 318.

Coudenhove příjmení staré rodiny z Nizozemska, která však v Čechách se vyskytuje teprve za naší paměti. Erb jejich jest tento:

Štít zlatý a na něm pošikem od pravé červený pruh na způsob vodoteči, helmice s korunou a příkr. červenými zlatými, nad korunou svinská hlava. (Meraviglia str. 117, tab. 61. Kalich-Blažek tab. 139. Hrady IX, tab.)

František *de Couriers*, c. k. inženýr, obdržel (1607, 8. srpna) potvrzení šlechtictví i erbu z Říšské kanceláře a nabyt ok. r. 1623 nemalého jmění v Čechách. Jiného polepšení erbu nabyt (1632, 23. dubna) z České kanceláře. Erb jeho byl potom takový: Štít sice polovičný, ale celý bílý, v pravém poli plovice Říšského orla pod korunou, v levém černý k levé straně vyskakující lev též podkorunou, uprostřed štítu štítek mající 5 pruhův (1. 3. červený s 2. stříbr. hvězdami, 2. 4. žlutý, 5 červený, (tuším prvotní štít) dvě helmice s přikryvadly červenými bílými a červenými žlutými. Z korun vynikají v pravo honící pes s zeleným obojkem, v levo bílá hvězda o 8 špicích. (Reg. král.)

Crinitus z Hlavačova v. Lupáč.

Cukerman z Ruprštořfu. Erb rodiny této jest vytištěn ve spisu Hádání Lži a Pravdy (Ctibora z Cimburka) totiž štít na příč rozdělený, u zpodu pole (lazurové), v němž vyčnívá z oblak ruka oděná s ramenem, k pravé straně obrácená, držíc hrozen dolů visící, v hořejší (červené) polovici štítu se spatřují dvě hvězdy (zlaté) o 8 špicích, na štítě kolčí helm, nad ním pak dvě křídla k sobě obrácených, na nichž se též znamení vidí, jako v štítu (pravé červené, levé modré). Tento erb dal si řezati (1539) Jan C. z R. impresor a nakladatel této knihy (Pam. arch. 119. Meraviglia na tab. 130.) Odchylně popisuje Král na str. 267. Erb ten převeden l. 1588 na jiné rodiny: Viz Svíčka.

Curhalík z Čenova v. Šiška.

Čachovský ze Svěmyslic. V 16. století žila rodina *Brazdymských ze Svěmyslic*, kteří drželi tvrz v Brazdymí. Tu měl naposled Jaroslav a prodav ji, žil ještě l. 1573. Erb Brazdymských shoduje se s erbem následujících rodin a zdá se, že byli tyto k erbu přijaty. Král Ferdinand obdařil (1539, 13. května) Kříže ze Svěmyslic tímto erbem: Štít modrého pole a v něm pravá ruka (s ramenem v lokti ohnutým) oděná držíc kohoutí hlavu (s krkem) černou s červeným hřebenem, přikryvadla červená bílá, za klénot dvě křídla kohoutí strakatá, bílá černá, a mezi těmi křídly hlava kohoutí černá s červeným hřebenem, tedy bez ruky. — (Reg. král.). Potomci

jeho a příbuzní psali se pak buď *Kříž Letňanský* neb *Kříž Čachovský*. Majestátem (1580, 2. listopadu) z Říšské kanceláře daným potvrzeno šlechtictví a erb Kryštofovi Křížovi a Šebastianovi, bratřím Letňanským a jich strýci Kříži Čachovskému (Starý seznam v arch. dvorském), avšak psali se potom zřídka Kříži, než obyčejně Čachovskými až do vymření, zachovávající starý štít, jak lze shledati na pečetěch. Malby staré srovnávají se z hruba, jen je někdy barva štítu červená a ruka držící kohoutí hlavu opakuje se v klénotu a křídla orličí malují se černá. (Jak. sb. Král v Heraldice na str. 320 a 321, týž v Hradech II. tab. Miltner, Privatmünzen str. 263.) Viz i Flda.

z Čachtic. Král Vladislav vyzdvihl (1499, 22. listopadu) Michála (napsáno na vyškabaném místě) z Čachtic i se syny jeho Václavem, Janem, Jiřím, Bartolomějem, Jeremiášem a Jindřichem do stavu vladyckého. Při tom jim dán tento erb: Štít červený, u jehož prostředku škopek dřevěný vodou naplněný i s dvěma rybama, kteréž z vody ocasy svými vzhůru vyzdviženými vynikají, helmici s přikryvadly červenými bílými a nad tím škopek, jako ve štítě. (Arch. kníž. Lietenšteinský). Císař Matyáš potvrdil týž erb Jeremiáši z Čachtic (1617, 18. července). V potvrzení erb tak popsán, jako l. 1499, jen dodáno, že je škopek o dvou uších. (Reg. král.)

Čankovský z Žizína. Král Ferdinand dovolil Jiřímu Kučerovi, aby se psáti mohl Čankovský z Žizína a odbařil jej erbem takovým: Štít modré barvy, v němž lev červený ke skoku k pravé straně se maje, přes kterýž od pravé přední zdvižené až k zadní levé tlapě pruh bílé barvy. (Tomuto rozuměli tak, jak je viděti na pečeti Jiříkově l. 1584, v arch. mus. totiž že lev stojí, jako rozkročený jen na 3 nohách a pravou přední nohu vyzdvihuje k pravému hornímu koutu, maje i ocas vyzdvižený; jde tedy pruh tuším přes celý štít, ale dotýká se konce dotčených nohou). Přikryvadla červená modrá a nad helmici stojí vzhůru dvě péra pštrosí, pravé červené levé modré. (Reg. král.)

Čapek ze Zlicka v. ze Zlicka.

Čáslavský z Borovska. Cís. Maximilián obdařil Václava Č., aby se psal z Borovska a dal mu erb. Štít jest polovičný v horním půli jest bílý jetel, dolní jest děleno, v pravo zlaté, v levo červené (Šlechtický arch. ve Vídni.)

Čáslavský ze Zvíkovce. Petr ze Zvíkovce přijal Václava syna Šimona Čáslavského za erbovního strýce. Král Ferdinand potvrdil to (1527. 3. června) i erb posavadní, totiž štít polovičný, v pravo modrý, v levo bílý, nad tím helm a na něm přikryvadlo modré a bílé barvy, nad tím dva rohy neb buvolové trouby, pravý svrchu modrý, od zpodu bílý, levý s vrchu bílý od zpodu modrý (Reg. král.)

Částka ze Šternšteina Majestátem d. 1734, 20. prosince nadán Ferdinand Č., kr. rychtář v Hradci Králové, titulem a tímto erbem: Štít na příč rozdělený, přes nějž jde pošíkem zhůry dolů pás třemi zlatými hvězdami vyložený (modré barvy?), v horní polovici červené jeřab stoje jednou nohou na pahrbku zeleném a druhou kámen bílý drže, v dolní červené polovici

na trávníčku jelen běžící maje hrst listí v ústech, nad helmem točenice, z níž vynikají dvě černá křídla orličí a mezi nimi jeřáb, jako na štítě (Rybička, O erbovních rodinách Hradeckých, též Kadich tab. 199, Král na str. 304.)

Častl jinak *Zumrfeld* z *Tumnic* příjmení rodiny, z níž Erazim Zumrfeld usadil se l. 1543 v Praze a vyskytuje se od r. 1552 v rytířském stavu. Erb byl na modrém štítě tři bílí kapři plovoucí nad sebou, klénotem jest jediný kapr na hlavu postavený. (Erbovník Novohradský, Král na str. 347.) S tím souhlasí pečeť Erazimova z r. 1565. (Poznamenal M. Kolář odkudsi, tuším z nějaké sbírky otiskův.)

Čazar z *Čazarova*. Rodina Čazarův připomíná se ve Vodňanech již od r. 1406. Z ní pocházel Matyáš Č. král. rychtář. Cís. Maximilian povolil (1570, 18. září) jemu a Mikuláši *Vodňanskému*, aby se psali z Čazarova a dal jim tento erb: Štít polovičný, svrchní pole černé a v něm lev zlatý držící trubici pastýřskou, ve spodním poli tři pruhy zhora dolů, pravý červený, prostřední zlatý a levý modrý, helmice s přikryvadly zlatými černými a zlatými modrými, nad tím 3 péra, černé, zlaté a modré, čítáno od pravé strany. (Šlecht. arch. Chybně Král. na str. 281.)

Čečeličtí z *Rosenvaldů*, měli erb tento: Štít na třech s hora dolů rozdělený, uprostřed jde ode všeho spodku klín a končí ostřím uprostřed štítu, v pravém poli je orlice, v levém růže. Za klénot měli orličí křídlo brky k levé obrácené. (Kolář z arch. mus. podle pečeti Antonína Č. z R. z r. 1685.)

Čedík z *Eisenberka*. Ferdinand, kníže z Lobkovic, jako cís. dědičný palatin vyzdvihl Františka Ferdinanda řeč. Tsohedigk, kanovníka Vyšehradského, děkana Karlštejnského atd. do stavu vladyckého, aby se psal z Eisenberka a dal mu tento erb: Štít polovičný v pravo modrý v levo žlutý, v pravém 3 žluté hvězdy, jedna nad druhou, ve žluté polovici orlice (Adler) se zlatým měsícem (pružinou), turn. helmici s přikryvadly žlutými modrými, koruna, z nichž vyniká pták noh drže zelený věnec palmový. (Arch. Roudnický.) Na pečeti l. 1705 je to obráceně, orlice v pravém a hvězdy v levém, možná že tak i myšleno v listu erbovním. Smrtí Čedikovou pominul tento erb.

Čech z *Čechenherzu*. Josef Č. hejtman Pražské policie vyzdvižen (1816, 19. července) do stavu šlechtického. Erb jejich je štít křížem na 4 pole rozdělený v 1. a 4. modrém je skála, na níž jde k vrchu zlaté srdce, v 2. a 3. červeném je stříbrný lev držící meč, klénotem je muž vynikající jen z části, červeně oděný, mečem opásaný a s modrým kloboukem na hlavě, drže zlaté srdce. (Král na str. 207.)

Čech z *Kosmačova* v. Radoňovský.

Čechtický z *Kranischfeldů* v. Písecký.

od Černé růže v. Gygas.

Černhauszové z *Černhauszu* měli erb: Štít polovičný, pravé pole červené, levé na čtyři pruhy rozdělené totiž (zhora) černý, bílý, červený a černý, za klénot rohy tak zbarvené jako na štítě tedy pravý červený a levý červený bílý černý a červený (Král na str. 261, Hradý X. tab. Jak. sb., ale tu pravý roh tak zbarvený jako levý).

Černohorský z Hořiměřic. Král Ferdinand dovolil (1552, 16. února) Janovi *Černohorskému*, aby se psal z *Hořiměřic* a dal mu erb: Štít polovičný, pravo zlatý, levo modrý a od zpodu 3 černé pahrbky; klenotom jsou též pahrbky (Šlech.tický archiv ve Vidni.)

Černohorský z Prachové v. Kochan.

Černovický z Libé hory v. Hubecius.

Černovický ze Švarcova v. Těšnovský.

Černý z Vínově. Císař Ferdinand povolil (1557, 28. března) Janovi *Černému* aby se psal z Vínově a obdařil jej tímto erbem: Štít modrý a v něm na přič dva pruhy bílé, v každém pruhu černá růže, přikryvadla modrá červená, za klénot křídlo orličí rozkřídlené, v němž zase ty pruhy s růžemi (Reg. král.)

Červ z Božetína v. Kršňák.

Adam *Čimický ze Strašína* byv (1552, 10. ledna) vladectvím obdařen dostal tento erb: Štít modrý a v něm jsou dva stíny bílé, ode zdi mříží zlatou se 3 pruhy na šíř a na dél se spojující, za stíny daněl zvíře přirozené barvy až do polu přední nohy se zlatými kopýtky, ku pravé straně skrze zlatou mříží prostrčené maje, ke skoku přistojen se vidí, maje na hlavě 2 zlaté rohy, přikryvadla modrá bílá, točenice týchž barev a nad ní dva rohy celé danělové zlaté barvy vzhůru stojící se vidí. (Reg. král.)

Činvice z Libína v. Pasovský.

Čistický ze Skalné, příjmení rodiny, jejíž povýšení není v aktech České kanceláře poznamenáno. Král píše (na str. 3 45). že její erb byl štít bílý a na něm černé křídlo; toto pak i klénotem. S tím se však nesrovnává pečítka Jakuba Kryštofa Č. z S. (Arch. Písecký B II, 469, 1670), na níž lze zříti i na štítě i za klénot dvě hůlky (neb podobné předměty) křížem přeložené a písmena ICZK (z Kalné).

Čisvicové z Borové měli štít modrý a v něm na přič pruh se šachovnicí bílou a červenou tak, že byly čtverce na dvou řadách, přikryvadla červená modrá a za klénot dva červené špičaté, obráceně postavené klobouky se střechami modrými a přehnutými, jako se spatřuje u tatarského klobouku. (Jak. sb. Králova Heraldika str. 288.) Tak i na pečeti Zikmunda Č. z B., kdež jsou na pruhu také dvě řady, v horní řadě pět kostek, v dolní jen čtyři (1546.) Tak i na pečeti Jana Františka z Čisvic a na Gabrstorfu (1768.) Jiný obraz Kadich-Blažek na tab. 15.

Čížek z Jenšteina Jindřich Čížek, měšťnín v Berouně, byl přijat od Řehoře Pátka z Frejtoku, sekretáře při apelacích, za strýce erbovního a psal se proto l. 1600 Čížek z Frejtoku a tak i l. 1607 syn jeho Jan. Sešlo z toho, snad že byly činěny nějaké překážky kanceláři. Spřáteliv se pak s Mikulášem Brazdymským též v Berouně osedlým způsobem to, že byl přijat k erbům Koutských z Jenšteina a nabyv potvrzení (1608, 10. března) psal se odtud z Jenšteina (ČČM. 1913). Viz Koutský.

Čížovský z Čížova. Král Ferdinand vyzdvihl (1537, 26. dubna) Augustina *Marka* do stavu vladického, aby se psal z Čížova a dal mu tento

erb: Štít blankytný a uprostřed téhož štítu vyniká půl koně bílého s předníma nohama, maje podkovy zlaté i uzdu zlatou; nad tím helmiče s přikryvadly blankytné a bílé barvy, nad tím 2 rohy buvolové blankytnou a bílou barvou promíšené, mezi kterými rohy muž zbrojný nebolizto oděnc až pod kolena maje na hlavě hemelin a drže v pravé ruce meč nahý k ráně (Reg. král., též Kadich na tab. 13 a 58, Blažek tab. 62, Král na str. 333.) Potomci psali se napřed Macek Č. z Č. a pak prostě Č. z Č.

Jan Človíček z Popovic vyskytuje se od r. 1556 v stavu rytířském, z něhož však byl l. 1573 usnesením sněmovním vyvržen († 1582). Erb jeho byl štít modrý, u jehož zpodu bílá zeď se stímkami a štrejchováním, z níž vyniká orlí hlava s krkem, držíc v ústech zlatý prsten, klénot dva složená křídla orličí, zpodní bílé, vrchní modré a na něm táž hlava a krk (Jak. sb. Král na str. 277.)

Čtyrkolský z Olovice. Král Ferdinand dovolil (1557, 12. dubna) Janovi a Duchkovi, bratřím Štyrkolským, aby se psali z Volovice a obdařil je tímto erbem: Štít modré barvy, v němž od zpodku trávník zelený, na kterémžto trávníku stojí bažant své přirozené barvy, drže v ústech větvičku s 2 lístky zelenými a červenou růží, kolčí helm s příkr. modrými červenými a nad tím bažantí ocas, 7 per mající vzhůru stojí. (Reg. král., Čas. Př. Star. Č. VII., 106, Král na str. 340.)

Čulík z Hradištka. Král Ferdinand dovolil (1562, 29. září) Janovi Čulíkovi, aby se psal z Hradištka a dal mu tento erb: Na štítě modrém 3 štiky pošíkem k pravé straně hlavami dolů a k levé straně ocasy vzhůru obrácenými, zpodní a svrchní štika žluté, prostřední bílé barvy, kolčí helm s příkr. žlutými a modrými a nad tím 2 štiky hřbety k sobě obrácené, hlavami dolů a ocasy vzhůru stojíce, pravá žluté a levá bílé barvy. (Reg. král.)

Dačický z Heslova Ondřej Křivoláček jinak Dačický žádal za vladycví a erb a složen koncept majestátu, ve kterémž císař Ferdinand (tedy před r. 1564) dovoluje mu, aby se psal z Lorce a dává mu erb štít modrý, v němž jest oblouk (čti oblak) své přirozené barvy, any dvě ruce oděné z něho vynikají natahující samostříl s nataženou střelou červenou se zlatým tulejem, bílým peřím opeřenou, tak jako by hned vystřeliti měl, kolčí helm s modrými a bílými příkr., točenice bílá a červená s oblakem, z něhož vychází křídlo vzhůru rozkřídlené, majíc v sobě samostříl s nataženou střelou tím způsobem, jako ve štítu (Arch. Hradecký.)

Ondřej sice se ještě l. 1571 psal z Lorce (Kniha kl. Sedleckého v zem. arch.), ale není známo, byl-li mu svrchupsaný majestát vydán. zdá se, že se tak nestalo a dán mu majestát (1571, 11. června), aby se psal z Heslova a erb sice podobný, ale přece rozdílný totiž: Štít červené barvy, v němž od zpodku do třetího dílu štítu zeď na příč bílá se 3 stímkami, za níž dvě ruce oděné ve zbroji, jedna po pravé po ramena, druhou po levé málo víc, než po pěst střelou nataženou lukem zlaté barvy a bílým peřím obloženou vzhůru držící a pravá tetivu napíná, aby vystřelily, kolčí helm s příkr. bílými červenými, 3 péra, červené, bílé a červené. (Šlecht. archiv. Král

276 a 321.) Když dán (1773, 19. května) rytířský stav Bernátovi D. z H., polepšen mu erb takto: Štít červený, bílá zeď, dvě ruce s rameny, levá držíc zlatý luk, pravá natahující zlatou tetivu, aby stříbrnou střelou se zlatým tulejem vystřelila, nad štítem 2 helmice s korunami s červ. bílými příkr. na pravé 3 pštrosova péra, červené bílé a červené, na levé dvě křídla orličí na sobě, spodní červené, vrchní bílé, v tomto jest pošikem zeď a znamení ve štítě popsané. L. 1814, 26. prosince polepšen tento erb Jozefovi D. z H. bývalému kraj. hejtmanu v Plzni tak, že přidána třetí helmice v prostřed a na ní stříbrný lev drže stříbrnou šavli se zl. rukovětí. (Reg. král.)

Dačický z Taurenperka v. Kukla.

Daniel z Semanína v. Šud.

Daníkové z Ostrova a z Kočice byli potomci Chrudimské rodiny a měšťanův tu osedlých. Melicharovi D. dáno majestátem (1584, 24. února) heslo a erb tento: Štít na příč rozdělený, spodní pole modré, svrchní bílé, v němž pták papoušek sivé neb popelavé barvy, k pravé obrácený, na větvičce sukovité stojící, zlaté nohy, pysk a řetízek na hrdle s kroužkem dolů visícím se vidí, kolčí helm s přikryvadly modrými a bílými, koruna zlatá, z níž vynikají dvě křídla barvami na příč rozdělená, pravé (zhora) modré a bílé, levé bílé a modré a mezi nimi uprostřed týž papoušek, jako ve štítě. (Reg. král., Rybička, O erbovních rodinách Chrudimských na str. 7. Jak. sb. Králova Heraldika na str. 276. (ale s omyly a špatně na str. 271.) K témuž erbů přijat J. *Kříž*, kr. rychtář v Českém Brodě, a Jiří *Boleslavský* soused Chrudimský, ale majestát n. potvrzení vydaný není znám.

Dědek z Vlkové v. Šavel.

Dekara z Rozenetu. Císař Matyáš vyzdvihl (1614, 7. února) Matyáše a Víta bratří a Maximiliana a Albrechta *de Caro*, strýce jich a Jiříka *Strupa* do stavu vladyckého, aby se psali z *Rosennetu*. Erb jich byl: Štít na příč žlutým pruhem rozdělený, v horním poli půl medvěda své přirozené barvy až po zadní kýty vzhůru k pravé obrácený, levou tlapou na již jmenovaný žlutý pruh zpodepřený a v pravé vzhůru vydvižené růži držící, s otevřenými ústy a jazykem vyplazitým, v poli pod tím pruhem 12 pruhův bílých a červených, vždycky červený proti bílému a zase bílý proti červenému proměnně na způsob krokvic položených (tedy 6 krokví, každá dvojí barvy), kolčí helm s příkr. žlutými černými a bílými červenými, koruna, půl medvěda, levou na též koruně zpodepřeného a v pravé na podobně růži červenou držícího a okolo něho po stranách 2 křídla orličí roztažená a to po pravé straně černé se žlutým pruhem přes na uprostřed pošikem od pravé k levé vzhůru nataženým, a levé červené s bílým pruhem pošikem od levé k pravé vzhůru nataženém se spatřují. (Reg. král.) Psávali se pak po česku Dekara i Decara.

Deklivo Šotnovský v. Břekovec.

Karel *Demuth*, ředitel desk zemských, napřed v Brně a pak v Praze, povýšen (1875, 29. dubna) pro své služby půl století trvající do šlechtického stavu a dán mu tento erb:

Štít křížem na čtvero rozdělený, 1. pole modré s polovičnou orlicí, s bílou a červ. šachovnicí (Morav. erb.), 2. pole bílé a v něm červený pruh pošikem od pravé a v témž pruhu 2 žluté kroužky, 3. bílé a v něm modrá kniha zavřená se zlatou ořískou a na též knize písmeno T (Tovačovská kniha, náhodou i Tábor rodiště), 4. pole erb České země, ot. helm s korunou a příkr. modrými bílými a červenými bílými, nad tím polovičný Český lev touž knihu s písmenou zlatou T. (Meraviglia str. 5, tab. 4.)

Desfours. Mikuláš des Fours v Montu a Adienville ok. r. 1620 se dal do služeb císařských a nabyt 1628 Rohozce jako manství frydlantského, a po r. 1634 i jiných statků. L. 1629 (25. dubna) povýšen s bratrem svým Janem do panského stavu Říšského a vysazen mu erb takto: Štít na přič polovičný, vrchní pole zlaté a v něm černý císařský orel (to je pole přidané, ostatní je prvotní erb), zpodní pole modré je rozděleno krokvicí červenou zlatou barvou lemovanou, zdola nahoru ostřím postavenou, pod ní neb v ní jest zlatá hvězda a po stranách je gryfí noha (hrubá ptačí noha jako složená), helmice s žlutými modrými přikryvadly, koruna, zlatá hlava gryfí i s křídlem majíc červený jazyk vyplazitý. (Reg. VII. Ferdinandi II. Vyobrazení prvot. erbu Miltner, Privatmünzen tab. LXXVIII. N. 665, jiné v díle Kadichově na tab. 17. Viz i Hradý X tab.)

Dětv z Holešova Majestátem d. 1528, 17. září dán Jetřichovi Dětrovi z Holešova tento erb: Štít na dvě rozdělený, vrchní polovice bílá a druhá černá, v té bílé jest čelo buvolové se dvěma rohy a okolo nich jsou dva kroužkové zlatí otočení řetězem zlatým až na černou polovici štítu, kroužkem rozdělení (?), z něhož řetěz dolů visí a skrz něj jest kruh zlatý procházející poslední kroužek téhož řetězu, helm s přikryvadly bílými a černými, na helmě též čelo buvolové se dvěma rohy, s kruhy okolo rohův s řetězem zlatým, nápadně jako v štítu otočenými a se sedmi péry kohoutími, červenými, tři mezi rohy zcela, dvě mimo rohy a zpodní dvě okolo rohův, z toho zlatého kruhu nahoru čnějící. (Reg. král.)

Dětský z Liboslavě v. Hlavsá.

Děvín z Děvína. Nějaké staročeské rodiny v 15. st. nebylo, ale vyskytuje se přece v 16. st. rodina, která se svrchupsaným jménem jmenovala. Erb její byl štít červený, v němž půl lva až po zadní kýty k levé straně obráceného s rozzavenými ústy se vidělo; kolčí helm s přikryvadly ozdoby žluté a červené a klénotem byla polovice lva týmž způsobem jako ve štítě. Byla to tedy rodina královskou mocí vyvýšená. Cís. Ferdinand polepšil (1561, 22. prosince) týž erb Janovi Pamfílovi Děvínovi z Děvína jinak z Děvčích hradův tak, aby štít byl přes polovici červené a svrchní zbytečná stránka bílé barvy, v červeném poli aby byl lev celý k pravé straně obrácený k předním nohám, skloněný turněský helm, přikryvadla bílá, červená a černá zlatá, koruna zlatá, z níž půl lva až po zadní kýty s rozzavenými ústy, k pravé straně obráceného se vidí. (Reg. král.)

Dentulín z Turtkšteína. Rodina tato mající příjmen, i Dentul, pocházela z Roudnice, kdež se zvali Zoubkové (snad: Zubáčkové). Císař Rudolf,

dovolil (1592, 30. ledna) bratřím Janovi, Martinovi a Vítovi D., aby se mohli psáti z Turtlšteina a dal jim tento erb:

Štít všecken červené barvy a v něm u zpodku vršek zelený o třech pahrbcích, z nichž prostřední něco vyšší a na něm stojí hrdlička bílé barvy majíc v letu křídla roztažená, hrdlo šípem prostřelené, v ústech svých zlomený zub držíc, k pravé straně štítu obrácená, nad štítem kolčí helm s točenící a přikryvadly bílými červenými, nad tím nade vším věnec zelený z listí bobkového postavený a z toho věnce dvě péra pštrosová vzhůru postavená a prohnutá, pravé bílé a druhé červené a mezi nimi hvězda žlutá o 6 špicích. (Pam. arch. VIII. 613, Meraviglia tab. 131, Král na str. 343.)

Díblkové z Otína (obecně z Votína) byli potomci měšťanův Kouřimských, po nichž zván byl dvůr Díblíkovský. Jiřík D. dostal (1556, 4. května) povolení, aby se psal z Votína a erb: Štít modrý, v jehožto zpodní polovici jest zeď bílá černě štrejchovaná s 5 stíny, vraty otevřenými, na nichž panty a u vrchu brány míže spouštěcí, vše zlaté barvy, z kteréžto zdi půl ptáka noha bílého až po zadní nohy rozkřídleného vyniká, přikryvadla bílá modrá a jako klénot polovice téhož noha. (Reg. král.) S tím souhlasí pečeť z r. 1572 v arch. Českobrodském. (Jak. sb. Meraviglia 358). Tých erb měli: Kocourové z *Otína*, aniž je známo, kdy ho dostali.

z Dietrichsteina. Rodina tato jihoněmecká přišla do Čech za prvních králův z rodu Habsburského zejména císaře Maximiliána a to nedlouho před r. 1575. Prvotní jich erb byl štít pošikem od pravého koutu dolů rozdělený svrchu zlatý neb žlutý a od zpodu červený a v něm dva nože vinařské vzhůru podle sebe postavené a konci ohnutými ven obrácené se zlatými rukověťmi. Při povyšování rodiny v následujících dobách dostal se štít tento jako štítek do prostředku rozmnoženého štítu, tak jako prvotní klénot koruny, tři červených per pštrosích s oběma noži jednoduchý ustoupil pěti helmicím s tolikéž klénoty. (Viz Slovník Naučný VII. 504. Obrazy Meraviglia na tab. 82. Kadich-Blažek tab. 17, Blažek tab. 7 a 8, Král v Hradech VIII. tab.)

z Dindorfu (1637, 29. června) vladycťvím obdarování měli štít polovičný, v pravém poli červeném na zeleném trávníku květina lnu se zelenými listy a třemi květy, v levém poli bílém půl černého orla se zlatou korunou na hlavě, přikryvadla červená bílá a za klénot černé křídlo. (Jak. sb. Král na str. 266.)

Baltazar *Dirleber z Korneuburka* sloužil od l. 1573 při Jachymovské minci a zemřel l. 1602. Od něho pochází žeton (vyobrazený v Miltnerově *Privatmünzen* V. 38), na jehož líci je jeho erb, štít úzkým pruhem na přič rozdělený; v horní polovici jest kráčejší lev s hlavou k dívajícímu obrácenou a s vyzdviženým rozdvojeným ocasem, ve spodním poli jest růže snad pětilistá nejsou-li to játra. Na rubu jest jeho klénot totiž helm, koruna a dvě křídla, na nichž je v Jakubičkově sbírce po růži. Barvy nejsou známy.

Divický z Divic. Majestátem d. 1528, 18. srpna dán Janovi z Divic tento erb: Štít rozdělený na poli (zhora dolů) modrý a žlutý a v modrém

(pravém) poli kůl suku žlutého s žlutým břechanovým listem v druhé polovici půl modrého suku s modrým listem břechanovým, helm s přikryvadly modrými žlutými a nad tím dva suky křížem přeložené, jeden modrý s modrým břechanovým listem, druhý žlutý s žlutým břech. listem. R. K. Týž erb dán 1544, 8. února Hronovi Divickému, aby se psal z Divic, totiž štít polovičný modrý a žlutý, a pak tak jako nahoře, avšak po každé s břechanovými listy, klénot, také týž, (R. K.) Jan psal se *Zahrádka z Divci* a tak i potomci.

Diviš Čistecský z Šerlinku. Císař Ferdinand III. povolil Adamovi Divišovi Čisteckému, měštěnému Nového města Pražského, aby se mohl psáti z *Šerlinku* a obdařil jej tímto erbem: Štít na pokos (od pravého koutu dolů) rozdělený pruhem vlnitým, znamenajícím Vltavu, poněvadž Adam při komisích ke způsobení plavby potřebován byl, horní pole zlaté, zpodní červené, v horním půl orla černého rozkřídleného k pravé straně obráceného, ve zpodním lev bílý ve skoku, pod korunou, k levé obrácený s vyplazitým jazykem červeným a dvojnásobným ocasem, turn. helm s příkr. zlatými černými a červenými bílými, koruna zlatá, z níž vyniká z levé i pravé strany část rozstřílené zdi městské, za níž osoba mužská pod věncem stočené pinty žluté, černé, bílé a červené ve zbroji náprsní stojí, pravou rukou na ručnici a levou na zeď se podpírající. (Reg. král., Král na str. 305 vykládaje původ ze starých vладыk z Čisté, jemuž tuším sám nevěřil.)

Diviš z Doubravína. Císař Rudolf povolil (1607, 28. dubna) Janovi Šroubenému, Vácslavvi *Kučerovi*, Vácslavovi *Hořepnickému* a Mikuláši *Divišovi*, měšťanům Starého města Pražského, aby se psali z *Doubravína*. Erb jich byl štít na přič polovičný, vrchní pole žluté, a v něm část jelena majícího korunu na hrdle, zpodní pole červené; klénotem byl jelen tak, jako ve štítě (Král na str. 276). Rodiny ty, jak se zdá, neměly dlouhého trvání a tuším brzo zanikly.

Divišovský z Prošovic v. Zelendár.

Dlouhý z Růženého v. Vacek.

Dlouhý ze Šonpachu. L. 1608, dne 26. dubna dán erbovní list Janovi *Dlouhému*, úředníku při apelacích, Ludvíkovi *Slanskému* a Pavlovi *Julišovi*, úředníku při komorním soudu, aby se psali ze Šonpachu a pečtili tímto erbem:

Štít polovičný, nahoře zlatý a dole tekoucí voda, ze kteréž vyniká do horního pole polovičný jelen s rohy o 12 parozích a jazykem červeným vypl. Otevř. helm pod korunou s příkr. žlutými červenými, dvě spojená křídla, vrchní černé, zpodní zlaté a v obou pošikem od levé vodoteč. (Reg. královská, Král na str. 329.)

Dobeš z Bezděkova. Viz z Bezděkova v II. odd.

z Dobrémyslí. Majestátem d. 1572, 12. ledna povolen Jiříkovi vrátnému při české kanceláři, aby se psal z Dobrémyslí a dán mu tento erb: Štít modrý, v němž norec zvíře své přirozené barvy, k pravé straně ke skoku obrácený, kolčí helm s přikryvadly bílými, modrými a nad tím zelina slove


dobrá mysl, mezi kterouž norec zvíře k pravé strně obrácený na helmu sedí. (Reg. král.)

Dobřenští z Černého mostu pocházeli od Václava Dobřenského, měšťana a solního v Starém městě Pražském. Jiří *Nigrin*, měšťan a knihtiskař Pražský, prosil l. 1592 u Říšské kanceláře, aby mu byl erb polepšen a k němu Václav připuštěn tak, aby se psali v Schvarzbruck neb de Nigroponte (Šlechtický arch.). Erb ten byl štít v půli rozdělený černým mostem t. j. pruhem úzkým obloukovitým se stínkami, v horní polovici jsou na dél tři pole, dvě červená a prostřední černé se znamením lilii podobným. Zpodní pole je černé a v něm dva pruhy pošikem znamenající taky vody, přikryvadla černá bílá, točnice týchž barev a klénot tři pera, dvě černá a prostřední bílé. (Jak. sb.)

Dobřichovský z Dobřichova jméno rodiny snad staré, ale spíše erbovní. Erb ten nosil Svatoš z D. a připovídal se k němu Jan D. z D. Císař Ferdinand obnovil (asi 1559—1564) toto znamení vladectví totiž: půl červeného, půl bílého štítu, na něm šest ratolestí palmových, tři na každou stranu, bílé v červeném, červené v bílém poli, nad helmem kotrkálu husarského půl červeného, půl bílého, a okolo šest per pštrosových, tři červené, tři bílé. (Koncept v arch. Hradeckém, tak i na pečeti l. 1561 v arch. mus.)

Dobřichovský z Vyšetína viz Rvačovský.

Dobrušský z Radvan, jméno staré slezské rodiny, o jejíž starožitnosti nemáme dokladů po ruce. Císař Leopold potvrdil (1703, 25. října) Václavovi Františkovi D. z R. rytířský rod a polepšil erb takto: Štít na 4 rovné díly rozdělený, 1. a 4. červené, 2. 3. bílé, v 1. lev bílý s korunou zlatou a dvojnásobným ocasem, k levé obrácený, přední levou nohou bílý kříž Melitenských rytířův držící a přední pravou jej zespod držící, v 2. polštář karmazínové barvy téměř přes celé pole rozestřený a na všech 4 koncích třapci okrášlený, uprostřed něho kapr zlatý, hlavou k pravé obrácený, v 3. hlava buvolova černé barvy až po krk, ze kterého krev vyprýští, ufatá s otevřenou tlamou, k levé obrácená, ve 4. orlice bílá zl. korunou ozdobená k pravé straně patřící, uprostřed štítu malý štítek bílý, v němž korouhev kostelní červená o třech špicích, při vrchu zlatým křížem ozdobená, kterou udatný Radvan za Boleslava Chrabrého za své hrdinské činy nad pohany obdržel*); dvě otevř. helmice s příkr. bíl. červenými, nad levou koruna, z níž vyniká lev v předních tlapách po 3 svinutých (2 bíl. 1 červ.) praporcích držící, nad pravým 5 pštrosových per, první a páté bílé, ostatní červená. (Reg. král. Jest jeden z posledních českých listův.)

Dobšic z Splavu jméno rodiny moravské, o jejímž trvání ze starodávných dob není dokladů po ruce. Štít jich byl červený a na něm byl bílý pruh ohnutý asi tak jako , ale méně prohýbaný, na jeho horním konci zlatý kříž. Tak vymalován ve 4. kvaternu desk zemských Krnovských či knize Bernata Dobšice z Splavu. Podobně na pečeti Jindřicha staršího

*) Znamenej, že tento prvotní jich erb vznikl teprve, když se psali po německu Rotfahn.

D. z S. (1636, v arch. mus.), kdež jest také klénot, tři péra pštroší. Obraz (trochu odchylný) s klenotem tří per pštrosových bílých Kadich-Blažek tab. 18.

Dolík z Buče v. z Buče.

v. *Döllnitz*. Erb této rodiny byl: Štít bílý a v něm šest zlatých třtin. totiž tři pošikem a tři pokosem, křížem přeložených, přikryvadla červená bílá, za klénot tři bílá péra pštrosová a mezi nimi tři praporečky, dva červené a prostřední bílý s držadly zlatými, největší pravo a nejmenší v levo. (Náhrobek Doroty Šertyngárové roz. z D. († 1579, 3. října), z něhož svrchupsané vypsal M. Kolář (tuším v Pořejově, též Jak. sb. a Král na str. 350).

Domažlický z Ferdfeldu. Ferdinand II. dal (1628, 26. ledna) erbovní list Viktorynovi Ferdinandovi Domažlickému, aby se psal z Ferdfeldu a vysadil mu tento erb: Štít bílé barvy a na něm červená krokvice vzhůru postavená, na jejímž ostří a dolních koncích je po žluté hvězdě. V poli pod krokví je zelený vršek a na něm strom palma své přirozené barvy. Otevřený helm s korunou a přikryvadly červenými bílými, nad tím dvě křídla barvami na tři díly dělená, v pravém červené, bíle červené, v levém bíle červené a bílé; mezi nimi na zeleném vršku palma. (Reg. královská. Král na str. 314.)

Domažličtí z Riesengruntu a předek jich Jan obdrželi erb a titul majestátem d. 1541, 16. září, totiž: Štít červený, do kterého od zpodku modré pole nápodobně klínu široce u zpodku až k vrchu štítu čím dále, tím úžeji vyniká, (až u vrchu ostřím končí), v kterémžto modrém poli zvíře rys na zadních nohách vzhůru vzpíaté k pravé straně stojí, majíc zlaté pazoury (sice barvy neurčené), nad štítem helm s přikryvadly červenými modrými, nad tím křídla orlí pravé červené a levé modré vzhůru stojící. (Reg. král.) S tím se shodují Jakubička, jenž vykládá zvíře na tygra, a Král (v Heraldice na str. 311), jenž vykládá na psa neb levharta.

z *Dornhainu* i Dorhainu a Dorhaimu, rodina německého původu. Kryštof z D. koupil l. 1565 Pohlody a přijal l. 1566 za obyvatele. Erb této rodiny jest štít a na něm liška prostřelená šípem tak, že tulej vyčnívá pod břichem. Kolář domníval se na pečetí r. 1580 viděti koně (Arch. DZ. XV. 1), ale na pečetí jiné z r. 1611 (Arch. min. vnitra v Praze) je zřetelně liška.

Dornkreil z Ebrharce v. Rudolt.

Doubkové z Lautrpaehu bezpochyby byli také rodinou erbovní neb přistěhovařou, poněvadž Lautrpaehu, vladyckého sídla u nás nebylo. Erb jich byl na štítě křídlo brky k levé obrácené a v pravém horním koutě lilie, klénotem bylo křídlo. (Kolář z pečetí v arch. mus.)

Doublebský ze Šterneka. Předky této rodiny byli měšťané v Č. Budějovicích, zejména Jíra, jenž přišel z Daudleb a přiženiv se k Ciglerům také tak se jmenoval (1560 atd.). Jeho syn byl Kašpar, jenž byl r. 1620 prymasem. Císař Ferdinand II. dovolil mu (1620, 1. července), aby se psal Doublebský ze Šterneka, snad proto, že si byli obvyklí psáti se Doublebský. Erb jeho

byl štít polovičný, v pravém poli červeném příčný pruh bílý a na něm tři hvězdy modré, v levém poli modrém polovičný orel bílý, máje ústa roz-zavená a jazyk červený vyplazitý, helmice s korunou, z níž vynikají dvě křídla orličí rozkřídlená, pravé modré a na něm pruh červený s 3 hvězdami bílými a levé bílé a na něm červený pruh s 3 modrými hvězdami, každá hvězda o šesti špicích, přikryvadla červená bílá a bílá modrá. Erb tento polepšen (1735, 9. dubna) Janovi Jiřímu D. ze Št. tak, že mezi křídly v klenotu byla zlatá medaile s okrazem císařovým, zavěšená na křidlech zlatou šňurou a to proto, že týž Jan uvítaje císařev Budějovicích obdržel tuto medaili darem. Erb ten docela změněn (1786, 22. května) když Jakub D. ze Št. vyzdvižen do stavu rytířského. Nový erb byl tento: Štít na příč polovičný, v horním poli modrém bílý lev, an drží zlatý řetěz s medailí přivěšenou, zpodní pole bílé a v něm modrá krokvice a pod ní z zpodu modrá hvězda o 6 špicích, dvě helmice s přikryvadly modrými žlutými a modrými bílými, na pravé černý orel, na levé bílé křídlo s krokví a hvězdou, jako ve štítě. L. 1812 (20. srpna) zase týž erb měněn, když byl Jakub povýšen do panského stavu. Štít byl zase na příč polovičný, s vrchu červený s dotčeným řetězem a medailí, zpodní pole zase děleno, v pravo červené s bílým pruhem pošikem (od pravé vzhůru) nataženým, v levé modré s polovičným bílým orlem, helmice s přikryvadly červ. bílými a modrými bílými a z koruny vynikají dvě křídla, pravé modré s bílým pruhem a 3 červenými hvězdami, levé bílé s červeným pruhem (od levé nahoru) a 3 bílými hvězdami. (Reg. král. Obrazy Meraviglia tab. 95, Kadich-Blažek tab. 15.)

z Doubravky a z Hradiště. Pod tímto jménem vyskytují se v Plzni dvě rodiny, jedna se psala tak a druhá se psala *Jílek z Doubravky a z Hradiště* ale obojí byli tuším jednoho erbu. Erb jich byl týž jako dřevních Ebrzvinův z Hradiště, totiž na modrém štítě tři hůlky (snad stříbrné) v trojhran spojené a v rozích s liliemi, jak se spatřuje na IX. svazku desk manských Kroměřížských. Tehdá totiž byl biskupem Olomouckým Jan z D. a z H., jenž se psal obyčejně latinsky Dubravius, což se zase česky překládá chybně Doubravský a přidává se ze Skály; ale Paprocký (Zrcadlo 183) poznamenal dobře, že měl příjmí Skála prve než byl přijat do stavu rytířského. Možná že pocházel po přeslici z rodu Ebrzvinův; strýc jeho Václav psal se i Ebrzvin z Doubravky. Klénotem byla panna prostovlasá jako u Ebrzvinův. (K. B. tab. 20, kdež je však i erb biskupství.)

Doubravnický z Klečan. Majestátem d. 1579, 25. dubna povolen Janovi Doubravnickému, písaři důchodnímu na Pernštejně, aby se psal z Klečan a dán mu tento erb: Štít na příč vzhůru k pravé straně (tedy pošikem) rozdělený, svrchní polovice černá, v níž ruka mužská po rameno od levé strany jako z nějakého oblaku až k pravé vztažená žluté barvy, držíc vzhůru ratolest zelenou dubovou a na té tři žaludy se vidí, zpodní pole způsobem šachovnice žluté a černé, kolčí helm s korunou a přikryvadly žlutými černými, nad tím dva buvolové rohy barvami na příč rozdělené, pravý černý žlutý, levý žlutý a černý a mezi nimi ratolest zelená o třech žaludech

jako z koruny vyrůstající. (Reg. král.) Tak: KB tab. 16 a Král na str. 283 a 301.)

Doubravský z Boubína v. Polydor.

Doudlebský z Hartenfelsu. Rodina tato, po většině úřednická, vyskytuje se v Čechách asi od r. 1675 a byla tuším domácího původu. Protože se v rejstřích České kanceláře nevyskytuje, lze se domnívati, že obdržela erb buď z Říšské kanceláře aneb od nějakého císař. palatina. Erb jich byl štít polovičný v pravé modrý a v něm bílé křídlo, v levo zlatý a v něm ruka, s ramenem červeně oděným majíc v hrsti kladivo. (Král na str. 268, ale tu omylem modrý se stříb. skálou, neb na pečeti Matesově [1694] v arch. Píseckém zřetelně je viděti křídlo vzhůru vyzdvižené.)

Král píše na str. 304, že rodiny řečené *Drago*, *Drahotomský*, *Perger* a *Somer* byli téhož rodu jako *Blovští*. Odjinud není o nich nič známo.

Drahnětický z Weissenberka. L. 1612, 20. září dán erbovní list Pavlovi *Drahnětickému* a Blažejí *Píseckému*, aby se psali z *Weissenberka* a tento erb:

Zlatý štít a v něm lví noha své přirozené barvy, jež jest prostřelena střelou, bílým peřím opeřenou; kolčí helm s točenicí a příkr. zlatými černými, nad tím dvě křídla černé barvy. (Reg. královská, majestát sám v arch. Roudnickém. Trochu jinak Král na str. 326.)

Drachovský z Dráchova. Majestátem d. 1683, 2. srpna povoleno Janovi *Chrysostomovi Dráchovskému*, aby se psal z *Dráchova* a dán mu tento erb: Štít polovičný, v pravo žlutý a v něm polovice Říšského orla černé barvy s červeným jazykem vyplazeným, k pravé straně obrácená, v druhé polovici dvě pole nad sebou, horní červené a v něm drak zelený k levé obrácený s otevřenými ústy, s ohněm plápolajícím a vyzviženým ocasem, drže v pravé své tlapě kříž zelený, přes pravé rameno vložený; ve spodním poli bílém ruka (holá), držící řetěz a pouto železné, turn. helm s příkryvadly černými žlutými a červenými bílými, koruna, z níž vynikají dvě křídla orličí (černá) a mezi nimi pouto s rukou. (Reg. král. Jak. sb. Král na str. 263.)

Dresslerové a Kynerové (Kinnerové) z Šarfenšteina měli prý za erb modrý štít s zlatým gryfem, an drží zlatou kouli a klénotem téhož gryfa mezi modrými a zlatými rohy střídavých barev. Tak Král na str. 357.

Drnovský z Děvína v. *Bezděkovský*.

Drozanský z Litic. Císař Maximilian svolil (1567, 11. ledna) k tomu, aby Adam Jan a Jakub *Dražanští* psali se z *Litic*, při čemž jim vysazen tento erb: Štít na třé rozdělený, vrchní a spodní díl červený, v nichž spodním dílu jedna a v svrchním dvě bílé růže o 5 listech se vidí, a prostřední modré barvy se žlutými pruhy po krajích, v kterémž se 2 střely žluté na kříž přeložené vidí, kolčí helm s příkr. bílými červenými a žlutými modrými, točenice týchž 4 barev, z níž 2 křídla na příč rozdělená, pravé (zhora) bílé a červené, levé žluté a modré vynikají. (Reg. král.)

Dubský z Lukovan v. *Kurkovský*.

Dubský z Vitiněvsí. Majestátem d. 1626, 22. května dovoleno Václavovi *Dubskému*, regentu panství *Michnovských*, aby se psal z *Vitiněvsí* a dán

mu tento erb: Štít polovičný, horní pole modré a v něm zelený stromek dubový s pěti větvičkami, každá s dvěma lístky a žaludem, v dolním červeném poli ruka zbrojná, držíc v zavřené pěsti ručnici k pravé obrácenou, vyzdviženou drobet, přikryvadla modrá žlutá a červená bílá, koruna, dvě křídla nad sebou, horní modré, zpodní žluté. Při povýšení Karla Ferd. D. z V. do stavu panského (1707, 30. prosince) přidán helm, ale na každém složená křídla jako dřívě; kromě toho jde z popisu na jevo, že mají býti žaludy zlaté. (Reg. král.)

Duchoslav z Libína v. Hradecký.

Dunkl z Klarenšteina. Křišťan František Dunokl, bývalý posluchač Pražské university (totiž 1648) obdržel (1652, 24. května) za účast při orbaně Prahy erbovní list, aby se psal z Klahrenšteina a tento erb:

Štít polovičný, zpodní polovice modrá a v ní rozstřílená hradba ze štukoví, v jejímž prostředku jest zděná koruna. Horní polovice jest rozdělená, v levém červeném poli jest bílý Český lev drže v každé přední noze železnou kouli, v pravém žlutém poli jest (černá) orlice s červ. jazykem vypl. Otevř. helm s přikryvadly černými zlatými a červenými bílymi, nad tím dvě křídla rozložitá, barvami na přič dělená, levé (zhora) bílé a červené, pravé žluté a černé a na nich po dvou železných koulích spojených svislým řetězem (totiž jedna nade druhou). — (Reg. královská, Král na str. 278.)

Dvorský z Gryfí hory. Císař Matyáš dal (1617, 23. listopadu) erbovní list Janovi Dvorskému, aby se psal z Greifenberka neb z Gryfí hory a tento erb:

Štít modrý, v pravo ostrá šedivá skála, po níž vylézá zlatý pták noh neb gryf, drže v pravé noze červenou růži o 5 listech, kolčí helm s točenicí a přikryvadly stříbrnými červenými a zlatými modrými, dvě křídla složená, zpodní bílé, vrchní červené. L. 1635, 18. května povoleno Janovi Pavlovi Dvorskému, aby přijal Mikuláše Zicha za erbovního strýce a tento se psal také z Gryfí hory.

Majestátem d. 1681, 14. listopadu polepšen erb Janovi Kornelovi Dvorskému z G. h., radnímu Nového města Pražského, a to takto:

Štít polovičný, zhora červený, zdola modrý. Dole v pravo bílá skála, na níž stojí žlutý pták gryf opíraje se levou nohou o skálu a pravou drže partazánu, kteráž na skále stojí. Horní pole není popsáno a snad lze rozuměti že skála, gryf a partazána vyplňovaly celý štít. Otevř. helm pod korunou s příkr. černými žlutými a červenými bílymi; nad tím polovičný žlutý gryf drže praporec červený a bílý. (Reg. královská, liší se popis Králův na str. 357.)

Dvorský z Hájku viz Hájek.

Dvorský z Ruprštořfu viz Svíčka.

Dynda z Aventína viz Bydžovský.

Dyrnyk z Rotnberka. Ferdinand I. dal 1543, 2. srpna erbovní list Kunrátovi Diringovi, měšťaninu Menšího města Praž., aby se psal z Rottenberka, vysadiv mu tento erb: